N°. 273. — 1860.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentiën is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZATURDAG 17 NOVEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 15 November 1860, n°. 43, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. aan mr. *L. A. J. W.* baron *Sloet*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als lid der rijkscommissie voor statistiek, onder dankbetuiging voor de belangrijke diensten, door hem den lande in die betrekking bewezen;

2°. in zijne plaats tot lid van voorzegde commissie te benoemen mr. *B. W. A. E.* baron *Sloet tot Oldhuis*, president der arrondissements-regtbank te Zwolle.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 14den November 1860, n°. 63, is benoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Breda mr. *G. A. Kleyn*, procureur bij de arrondissements-regtbank aldaar.

Bij Zijner Majesteits besluiten van den 15den November 1860, n°. 56 en 57, zijn tot notaris benoemd:

binnen het arrondissement Maastricht, ter standplaats Sittard, *F. L. J. Dumoulin*, candidaat-notaris te Maastricht; en

binnen het arrondissement Zutphen, ter standplaats Neede, *H. Hamer*, candidaat-notaris te Breda.

Bij besluiten van den 16den November 1860, n°. 66 en 67, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, den kapitein van het wapen der infanterie *T. G. Schooneveld*, thans op non-activiteit, op zijne aanvrage, ter zake van ligchaamsgebreken, krachtens art. 42 § 1 lit. *b* der wet van den 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128), op pensioen te stellen, en het bedrag van dat pensioen, met toepassing van de art. 14 litt. *b* en 19 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129), te bepalen op f 990 's jaars;

te benoemen: bij het wapen der infanterie,

bij het 8ste regement, tot kapitein van de 2de klasse (naar ouderdom van rang) den 1sten luitenant *F. J. van den Bergh*, van het 5de regement.

Met Zijner Majesteits goedkeuring is door den Nederlandschen consul te Stockholm tot zijn vice-consul te Gefle benoemd de heer *Carl Runer*, en door dien te Gothemburg tot zijn vice-consul te Ystad de heer *H. R. F. Nilsson.*

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

RIJKSTELEGRAAF.

De onderstaande Rijkstelegraafkantoren zijn geopend en tegen de daarbij vermelde prijzen per enkel berigt bereikbaar gesteld:

in Oostenrijk:

te *Fogaras*, tegen 6.30 gl. van Goes, 's Gravenhage, Leiden, Middelburg, Neuzen, Scheveningen, Schiedam, Vlissingen en Zierikzee, en 5.60 gl. van de overige Nederlandsche kantoren;

in Wurtemberg:

te *Oehringen*, tegen 2.10 gl. van Maastricht, Roermond en Venlo, en 2.80 gl. van de overige Nederlandsche kantoren;

in Baden:

te *Gengenbach*, tegen 3.50 gl. van Dokkum, Franeker, Groningen, Harlingen, Leeuwarden, Sneek en Winschoten, 2.10 gl. van Maastricht en Roermond, en 2.80 gl. van de overige Nederlandsche kantoren;

te *Waldkirch*, tegen 3.50 gl. van Assen, Dokkum, Enkhuizen, Franeker, Groningen, Haarlem, Harlingen, Hoorn, Lemmer, Leeuwarden, Purmerende, Sneek, Veendam, Winschoten, Wormerveer en Zaandam, en 2.80 gl. van de overige Nederlandsche kantoren;

in België:

te Thourout, met prijzen als naar Quiévrain;

te *Selzaete*, met prijzen als naar Brugge, met toepassing daarenboven van het verminderd tarief der grenskantoren, ook voor Bergenopzoom, Goes en Zierikzee;

in Frankrijk:

te Bellegarde (spoorwegdiensttelegraafkantoor), *Confolens* en *Sallanches*, respectivelijk met prijzen als naar Bourg, Châtellerault en Chamonix.

Voorts is in plaats van het spoorwegdiensttelegraafkantoor te *Carentan* (niet Carenton, zoo als in de tariven staat vermeld) een Rijkstelegraafkantoor geopend en tegen de bestaande prijzen en voorwaarden bereikbaar gesteld;

in Sardinië:

te *Castel maggiore*, *Chiusi* en *Lugo* respectivelijk met prijzen als naar Casteggio, Cortona en Imola.

De kantoren te Chamonix en Bourbonne-les-bains, in Frankrijk, en te Jaslo, in Oostenrijk, zijn weder gesloten; terwijl dat te Terontola, in Sardinië, andermaal is geopend. Daarenboven is te **Czernowitz** doorloopende nachtdienst, en te St. Martin (eiland Rhé) en Brescia de gewone dagdienst ingevoerd, terwijl het kantoor te Baden-Baden gedurende den winter tot 9 ure des namiddags open blijft.

Even als de meeste kantoren van den Kerkelijken Staat, zijn ook alle Napelsche kantoren op denzelfden voet als de Sardinische kantoren over alle grenspunten te bereiken, namelijk:

te Avezzano, Campobasso, Chieti, Gaëta, Giulianova, Isernia, Lanciano, Molo di Gaëta, Pescara, Popoli, Salmona, Teramo, Termoli en Il Vasto, met prijzen als naar Cortona, verhoogd met 0.70 gl. per enkel berigt;

te Bari, Barletta, Castrovillari, Eboli, Foggia, Lagonegro, Molfetta, Potenza, Sala, Spezzana Albanese, Taranto en Trani, als voren, verhoogd met 1.40 gl. per enkel berigt; te Capua, Caserta, Pozzuoli, Procida, Sta. Maria, S. Severo, Serra Capriola en Sessa, met prijzen als naar Lucca, verhoogd met 1.40 gl. per enkel berigt;

te Ariano, Avellino, Bovino, Castellamare, Cava, Lucera, Napels, Nola, Salerno en Sarna, met prijzen als naar Volterra, verhoogd met 1.40 gl. per enkel berigt;

te Agosta, Caltagirone, Caltanisetta, Catania, Girgenti, Licata, Messina, Modica, Noto, Palmi, Piazza, Reggio (in Calabrië), Siracusa, Taormina en Terranova, als voren, verhoogd met 2.10 gl. per enkel berigt;

te Alcamo, Amantea, Brindisi, Catanzaro, Cefalù, Casenza, Gallipoli, Lecce, Marsala, Milazzo, Monteleone, Nicastro, Otranto, Palermo, Paöli, Patti, Pizzo, Rossano, St. Stefano, Sciacca, Termini, Tiriolo, Trapani en Tropea, met prijzen als naar Massa, verhoogd met 2.10 gl. per enkel berigt.

Tot wijziging en aanvulling van hetgeen dienaangaande in de aankondiging van den 27sten October jl. is medegedeeld, dient, dat de verzending naar de kantoren van den Kerkelijken Staat thans over alle grenspunten tegen de daar aangekondigde prijzen geschiedt, met die uitzondering echter, dat de kantoren te Terni en Viterbo tegen dezelfde prijzen bereikbaar zijn als voor Civita Castellana zijn opgegeven, en voor Loreto de prijzen gelden van Forli, verhoogd met 0.70 gl. per enkel berigt.

's Gravenhage, den 14den November 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

RIJKSCOMMISSIE VOOR STATISTIEK.

(*Zitting van 13 November 1860.*)

Tegenwoordig de heeren Vissering, von Baumhauer, Alstorphius Grevelink, Stavenisse de Brauw, de Bruyn Kops, Obreen, Buys, Witewaall, van Dijk, Zeeman, van Cappelle, Smissaert en Nedermeijer van Rosenthal. De voorzitter bevond zich nog buiten 's lands en werd vervangen door den heer Vissering.

De heeren van Voorthuysen en Willet hebben berigt de zitting niet te kunnen bijwonen.

Nevens andere boekwerken zijn ingekomen eene door den registrar-general bewerkte statistische schets van den vooruitgang der kolonie Victoria sedert hare stichting in 1835; overzigten der handelsbeweging en tolopbrengst in het Tolverbond gedurende 1858; de laatst verschenen jaargangen van het tijdschrift voor de statistiek van het Koningrijk Saksen, enz. Van het Departement van Oorlog zijn weder onderscheidene bladen ontvangen van de Topographische kaart; van 's Konings commissaris in Noordholland eene kaart van dat gewest, waarop de thans aanwezige kunstwegen zijn getraceerd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft een exemplaar ingezonden van het jongste Verslag van den staat der hooge-, middelbare en lagere scholen, krachtens art. 194 der Grondwet aangeboden aan de Staten-Generaal. Z. Exc. vestigt in 't bijzonder de aandacht der commissie op dat gedeelte van het verslag, waarin gehandeld wordt over het *lager onderwijs*. Zoo wat den inhoud als wat de wijs van bewerken aangaat verschilt dit gedeelte aanmerkelijk van vroegere mededeelingen. Dit is voornamelijk het gevolg der nieuwe wetgeving, die met den aanvang van 1858 in werking kwam. De bouwstoffen, waarover de Regering sedert beschikken kan, stellen haar in staat hare mededeelingen belangrijker en meer omvattend te maken; de indeeling van het verslag werd zooveel doenlijk met de wet zelve in verband gebragt. Intusschen acht de Minister de bouwstoffen niet voldoende voor het statistisch gedeelte, en het verslag zelf geeft meerdere een bewijs, dat men er op bedacht is die in vervolg te verbeteren. De noodige opgaven omtrent het getal en de soort der lagere scholen en het onderwijzend personeel zullen zonder moeite verkregen worden na vervulling van

den termijn, toegestaan bij art. 70 der wet. Eene juiste kennis van het getal leerlingen die schoolonderwijs genoten hebben is echter niet zoo gemakkelijk te bekomen. En toch is die kennis van hoog belang. Het blijkt overtuigend, dat steeds vele kinderen van onderwijs verstoken zijn, dat zeer velen niet gedurende een voldoenden tijd daarvan gebruik maken en dat vooral het geregeld schoolbezoek te wenschen overlaat. In hoe ver de Regering dien toestand kan wijzigen is niet vooraf te bepalen; doch voorziening zal zeker niet mogelijk zijn zoo lang het gebrek niet van nabij en in alle bijzonderheden wordt gekend. De Minister heeft uit dien hoofde nieuwe voorschriften doen ontwerpen, waaromtrent hij het oordeel der Rijkscommissie verlangt te leeren kennen. Twee vragen moet men trachten beantwoord te krijgen: » 1°. Genieten alle kinderen, die in de jaren vallen, waarop zij in den regel lager onderwijs behooren te ontvangen, schoolonderwijs, en zoo neen, welke is de verhouding? — 2°. Maken de schoolgaande kinderen al of niet geregeld van het onderwijs gebruik?" Na deze algemeene beschouwingen treedt de Minister in eene ontwikkeling der middelen, waardoor het gewigtig oogmerk te bereiken schijnt en worden verschillende daartoe bestemde tabellen medegedeeld en uitvoerig toegelicht. Bij het ontwerpen dier tabellen heeft men ook met name verligting beoogd der statistische taak, welke thans van het schooltoezigt wordt gevergd, en zorgvuldig gestreefd naar vereenvoudiging. Het getal der in te vullen tabellen zoude verminderd en de invulling voor een goed deel worden toevertrouwd aan de bureaux voor statistiek in de provincien.

De subcommissie, aan welke in de vorige zitting de statistiek van het schoolverzuim ter overweging werd gegeven, en waaraan thans de heer Stavenisse de Brauw werd toegevoegd, heeft zich bereid verklaard de ontworpen voorschriften te onderzoeken en zal zich beijveren, overeenkomstig 's Ministers verlangen, met haar rapport spoedig gereed te zijn.

Aan de orde was het *verslag van de werkzaamheden* der Rijkscommissie, waarvan de behandeling, om afwezigheid van den Voorzitter, tot nog toe werd verschoven. Nadat echter de sub-commissie, met de redactie belast, daaromtrent was gehoord, is besloten de zaak aan te houden tot dat de Voorzitter gelegenheid zal hebben zijn gevoelen over de zamenstelling en den inhoud van het verslag aan de vergadering mede te deelen.

Er is wijders beraadslaagd over de voorschriften, door de heeren van Cappelle en Zeeman ontworpen voor eene statistiek van de *oorzaken des doods en van de ziekten in de gevangenissen.* Die voorschriften waren reeds ter sprake gebragt, toen de vergadering zich vroeger bezig hield met de statistiek van het regts- en gevangeniswezen, maar destijds meer geschikt bevonden voor afzonderlijke behandeling. De tabellen, die de ontwerpers aan den Minister van Justitie zouden willen zien voorgedragen, werden thans onderzocht. De heer Obreen heeft doen opmerken, dat de tabellen, zoo als zij zijn ingerigt, wel het aantal ziektegevallen zullen doen kennen, maar niet het getal personen door elke ziekte aangetast. Deze opgaaf scheen hem toch geenszins overbodig, dewijl bij gebreke daarvan niet zal blijken, of eene ziekte zich bij denzelfden lijder heeft herhaald, maar vooral omdat men, bij het uit den aard der zaak altijd beperkte getal personen, waarover deze statistiek loopt, verpligt is, ter vermijding van onjuiste gevolgtrekkingen, te scherper acht te geven. De heeren van Cappelle en Zeeman zullen trachten, door wijziging der tabellen, aan die bedenking te gemoet te komen.

Door den heer Obreen is gesproken over de statistiek betrekkelijk de *zeevaart.* Onder de weinige bronnen, over wier bezit men zich tot dus ver mag verheugen, had hij opgemerkt het jongste Verslag van den staat der zeevisscherijen. Daarin komt eene opgaaf voor van de schepelingen, die als visschers ter zoutharingvisscherij medevaren, welke opgaaf hij zoo mogelijk in volgende verslagen zou wenschen te zien uitgebreid. Hij meende dit punt te mogen aanbevelen aan den heer Buys, die, in eene andere betrekking, daaraan welligt zou kunnen bevorderlijk zijn. Door het aangevoerde werden onderscheidene opmerkingen uitgelokt omtrent de eigenaardigheden der bemanning van onze visschersvaartuigen. De heer Buys gaf te kennen, dat het Collegie voor de zeevisscherijen het nut van uitvoerige berigten dienaangaande allezins inziet en dan ook reeds meermalen heeft gepoogd die uit te breiden; hij zal niettemin, naar aanleiding van het gesprokene, gaarne de vernieuwde aandacht van het collegie voor dit onderwerp vragen.

De heer Vissering heeft beschouwingen in het midden gebragt nopens de *statistiek van de lotelingen voor de nationale militie.* Hij zag daarin een uitmuntend middel om de kennis van den toestand onzer bevolking op een bepaalden leeftijd veelzijdig te vermeerderen. Van de menigvuldige bijzonderheden, die bij gelegenheid der loting voor de nationale militie aan het licht komen, ware naar zijne overtuiging meer partij te trekken dan tot nog toe geschiedt. Wat van die bijzonderheden officieel wordt bekend gemaakt bepaalt zich tot den graad van beschaving en de verhouding tusschen ingelijfden en vrijgestelden. [Statistisch Jaarboek 1860, bl. 116, 118.] De geneeskundigen hebben nogtans reeds lang gewezen op het hooge belang dezer statistiek voor de kennis van de physieke ontwikkeling des volks; en uit enkele provincien zijn zeer opmerkelijke beschouwingen medegedeeld vooral over de ingeschrevenen onder de maat en over de vrijgestelden wegens ziekten of ligchaamsgebreken. Hij wilde slechts herinneren aan de merkwaardige verslagen van dr. Zeeman en dr. Egeling en aan de bijdragen, van tijd tot tijd geleverd in het tijdschrift *de Economist* en in dat van den heer Sloet tot Oldhuis. Intusschen moet worden toegestemd, dat, in weerwil van 't geen men reeds aan veler belangstelling is verschuldigd, slechts een gering deel der hier verkrijgbare kennis bekomen werd, en bepaaldelijk dat de uitkomsten in meer dan ééne provincie nagenoeg geheel onbekend zijn gebleven. Hij zoude het daarom wenschelijk en ook mogelijk achten, dat jaarlijks eene volledige statistiek der lotelingen over het geheele Rijk wierd opgemaakt. Aanvankelijk is hem voorgekomen, dat die statistiek zou kunnen bevatten de verhoudingen tusschen bevolking en lotelingen, tusschen ingelijfden en vrijgestelden, tusschen geheele en tijdelijke vrijstelling; voorts aanwijzing van de redenen van vrijstelling naar zekere rubrieken; den toestand der beschaving en de verhoudingen bij herkeuring van tijdelijk vrijgestelden. Al die opgaven konden, zijns inziens, tot den eenvoudigsten vorm van tabellenstatistiek worden beperkt, zoodat de bewerking en waardering der verkregen cijfers aan den wetenschappelijken onderzoeker overgelaten zouden blijven. Nadat men zich met deze denkbeelden zeer ingenomen had betoond, zijn de heeren Stavenisse de Brauw, de Bruyn Kops, von Baumhauer, Zeeman en Vissering uitgenoodigd, het onderwerp te overwegen en ook bepaaldelijk na te gaan, op welke wijze de bedoelde statistiek het best te verkrijgen zoude zijn.

De zitting is daarop gesloten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

RUSLAND.

Het *Journal de Francfort*, hetwelk tegenwoordig door velen als een orgaan der Fransche staatkunde beschouwd wordt, heeft dezer dagen, in een artikel ten betooge van de onvruchtbaarheid der zamenkomst te Warschau, beweerd dat wel is waar tusschen de Souvereinen van Rusland en Oostenrijk aldaar eene persoonlijke toenadering had plaats gehad, maar dat deze toenadering zich niet tot de regeringen der beide landen uitstrekte, al was het alleen omdat de voorwaarden, welke Rusland voor eene verzoening gesteld had, van dien aard waren, en wel met betrekking tot het Oosten, dat Oostenrijk behoudens zijne eer en belangen ze niet had kunnen aannemen. Hierop is door het officiele *Journal de St. Pétersbourg* onder anderen het volgende geantwoord:

» De tegenwoordige verwikkelingen zijn van hoog ernstigen aard. De staat van zaken wordt nog bedenkelijker door het wantrouwen hetwelk de pogingen belemmert, die de regeringen altoos en onder alle omstandigheden verpligt zijn te doen, om de bestaande moeijelijkheden te boven te komen. Daarom moet hoofdzakelijk dit beletsel worden weggenomen. De Russische regering, die met alle kabinetten in vriendschappelijke betrekking is, die het behoud des vredes wenscht, die liberaal genoeg is om aan allen ordelijken vooruitgang haren bijval te schenken, maar tevens conservatief in zoo verre zij den vooruitgang op eerbiediging van het regt gegrond wil zien, en die voor het overige bij de zaken van het Schiereiland volstrekt geen belang heeft, scheen bij uitnemendheid in staat te zijn om zulks te beproeven en een geschikt terrein tot herstel van de overeenstemming te zoeken. Men begrijpt dat zij dien ten gevolge in het eigen en algemeen belang eene poging daartoe waagde.

» Te beweren dat de omstandigheden plotseling veranderd zijn, omdat de Souvereinen elkander ontmoet en zich wederkeerig hunne zienswijze en denkbeelden medegedeeld hebben, zou even onjuist wezen, als de goede resultaten dezer zamenkomst te ontkennen, omdat men niet onmiddellijk tastbare gevolgen daarvan ontwaart. De eene zoowel als de andere bewering schijnt ons toe even ver van de waarheid verwijderd te zijn. Alle diplomatieke combinatien zijn aan de langzame en de geregelde werking der assimilatie onderworpen. Maar wij zijn overtuigd, dat de persoonlijke zamenkomst der souvereinen slechts goede vruchten voortbrengen, en in overeenstemming met de bedoelingen der kabinetten tot het bewerken der toenadering bijdragen kan. Wij kunnen het onderscheid niet begrijpen, hetwelk het *Journal de Francfort* te dezen aanzien tusschen de souvereinen en de regeringen maakt. Ruslands politiek gaat regtstreeks van deszelfs doorluchtigen souverein uit, wiens gedachte zich met de belangen van zijn land derwijze vereenzelvigd heeft, dat geene nuance kan worden toegelaten. Nog minder begrijpen wij wat het genoemde blad verstaat onder de vorderingen, waarvan Rusland zijne alliantie afhankelijk zou stellen, en die Oostenrijk niet zou kunnen bewilligen zonder zijne belangen en zijne eer te kort te doen. Wij kennen in het Westen geen Russisch belang, hetwelk tot zulke vorderingen aanleiding zou kunnen geven; en wat het Oosten betreft, waarvan het Frankfurter blad spreekt — het is ons bekend dat het Oostersche vraagstuk van de conferentien te Warschau geheel uitgesloten is gebleven. De Russische regering heeft reeds voorlang de Europesche mogendheden uitgenoodigd om zich met haar over deze aangelegenheid te verstaan, en de gebeurtenissen hebben het bewijs der noodzakelijkheid daarvan geleverd; maar zij zou de taak der verzoening, welke zij te Warschau op zich nam, niet hebben kunnen vervullen, indien zij bij de op zich zelve reeds genoegzaam verontrustende verwikkelingen van de Italiaansche aangelegenheden ook nog de ernstige moeijelijkheden van het Oostersche vraagstuk had willen voegen."

ENGELAND.

Eergisteren heeft lord John Russell, aan een openbaar gastmaal te Londen, de verklaring herhaald, dat de thans in zuidelijk Italie plaats grijpende revolutie even weinig afkeuring verdient als de Engelsche van het jaar 1688, en even goede vruchten voor de vrijheid en welvaart der bevolking zou kunnen dragen.

Lord Palmerston voerde bij die gelegenheid ook het woord; hij gewaagde met grooten lof van hetgeen door lord John Russell ter bevordering der volksvrijheid, inzonderheid in Italie, gedaan was, en zeide verder: » Ik vertrouw, mijne heeren, dat binnen kort de vurige wenschen van mijnen edelen vriend en ambtgenoot zullen worden vervuld, en dat hij zelf de zegepraal zal aanschouwen van de beginselen, welke hij altijd met zoo veel wijsheid en volharding heeft voorgestaan."

ITALIE.

Het officiele dagblad van het pauselijke gouvernement behelst in zijn nommer van den 9den dezer de volgende mededeeling: » De door Sardinie in Italie aangevangen en voortgezette oorlog gaat niet alleen vergezeld van de jammeren welke die zware bezoeking pleegt mede te brengen, maar heeft ook de bedroevende uitwerkselen, welke het gevolg der onregtvaardigheid van den ondernomen oorlog zijn. God geve, dat de roof op verbazend groote schaal, welke thans plaats grijpt, niet onzedelijkheid, verstoringen der openbare orde en welligt burgeroorlogen ten gevolge hebbe!

» Gisteren gewaagden wij van de komst der Napelsche troepen op het pauselijke grondgebied; ook dat feit is een gevolg van zulk eenen oorlog. Het legercorps, hetwelk uit het koningrijk Napels onverwachts in den Kerkelijken Staat is gekomen, bestaat naar raming uit 30,000 man en 5000 paarden.

» Dit gedeelte van het leger wil getrouw blijven aan zijnen onschuldigen, maar verraden souverein, den zoon eener Sardinische vorstin, die door hare heiligheid uitblinkt, maar opzettelijk wordt gesmaad door de geloofsvervolgers van onzen tijd, welke dien ongelukkigen monarch tot het slagtoffer hunner geweldenarijen maken, zoo zelfs dat zij hem berooven van middelen om in het onderhoud zijner trouwe soldaten te voorzien.

» Ofschoon de Heilige Vader door de ernstige geldverlegenheid, waarin de ook aan het erfdeel der Kerk gepleegde gewelddadigheden hem hebben gebragt, belet wordt zoo veel hulp te verleenen als zijn vaderhart zou wenschen, wil hij evenwel die troepen met allerlei onderstand te hulp komen.

» Doordrongen van het gevoel van menschelijkheid en liefdadigheid, hetwelk in dit geval gezegd kan worden eene stellige verpligting op te

leggen, en de voorschriften van het volkenregt strikt wenschende in acht te nemen, heeft de Heilige Vader bevolen dat in hun onderhoud en verpleging voorzien wierd.

» Ten einde aan de weldadige en edelmoedige bedoelingen van Zijne Heiligheid te beantwoorden, hebben de besturen der onderscheiden steden liggende nabij den weg waarlangs de koninklijke troepen hier te lande zijn gekomen, zich beijverd hun allen bijstand te verleenen.

» Het is aangenaam, hierbij te kunnen voegen dat de Fransche krijgsbevelhebber met ijver voor de volledige uitvoering dier souvereine beschikking is werkzaam geweest, hebbende hij bepaaldelijk op zich genomen een groot aantal rations te verschaffen.

» Thans worden de noodige maatregelen genomen om die troepen te huisvesten in het kleine gedeelte van den Kerkelijken Staat, hetwelk door de geweldenarij der indringers niet is aangetast."

— Een schrijven uit Rome van den 11den dezer, door een kerkelijk gezind dagblad van Marseille medegedeeld, verzekert dat de Heilige Vader alleen in geval Rome door de Sardiniers bezet wierd die stad wil verlaten, en zegt verder: » De staat der geldmiddelen heeft aan het pauselijke gouvernement eene korte wijle zeer levendige bezorgdheid gebaard. Er bestond grond om te vreezen dat er tegen de maand Maart eerstkomende gebrek aan geld zou zijn; gelukkig levert de inzameling van den Sint-Pieterspenning sedert eene maand aanmerkelijke sommen op."

— Het Sardinische gouvernement is ijverig werkzaam om zijne marine te versterken en op eenen goeden voet in te rigten. Het is voornemens twee eskaders te vormen; het eene zal het eskader van de Adriatische Zee, het andere dat van de Tyrrhenische Zee heeten. De Parijsche *Patrie* deelt dienaangaande de volgende bijzonderheden mede: » Te Turyn is een plan voor de vorming en inrigting der oorlogsmarine van het nieuwe koningrijk Italie gemaakt. Er is onder anderen, naar verzekerd wordt, tot het invoeren der maritime conscriptie of verpligte dienst op 's lands vloot besloten; en deze gewigtige maatregel, eene navolging eener Fransche instelling, zal, naar men zegt, onverwijld in uitvoering gebragt en op de gansche kust van Italie toegepast worden. Ancona zal het tuighuis voor de Italiaansche zeemagt aan de Adriatische Zee zijn.

» Zoodra het besluit tot invoering der maritime conscriptie uitgevaardigd is, dat is tegen het einde der loopende maand, zal op de kusten der laatstelijk aan Sardinie gehechte landen eene algemeene ligting van zeelieden onder de zeevarende bevolking plaats hebben.

» Bij particuliere scheepswerven van Europa en Amerika zijn belangrijke bestellingen voor de Italiaansche zeemagt gedaan, bestaande in oorlogsschepen van verschillende soort, welke vóór den 15den Maart eerstkomende moeten worden geleverd. Met deze toevoeging en met het te Napels in het arsenaal gevonden materieel zal het koningrijk Italie in het begin van het aanstaande voorjaar eene belangrijke vloot bezitten, welke men, lettende op het aantal en de soort der voor het gevecht bestemde bodems, onmiddellijk na de vloten van Frankrijk, Engeland en Rusland zal kunnen rangschikken.

» De maritime conscriptie zal een genoegzaam aantal zeelieden opleveren om die vloot volkomen te bemannen en op den voet van oorlog te brengen. Deze zeelieden zullen in den aanstaanden winter reeds dadelijk, aan boord van instructie-vaartuigen, in de behandeling van het geschut geoefend worden.

» Men heeft te Turyn begrepen, dat Italie met zijne heerlijke kust zijne sterkte en het middel om invloed uit te oefenen vooral in de zeemagt vinden moest."

— Garibaldi heeft zich, gelijk reeds gemeld is, den 9den dezer ter reede van Napels ingescheept en het land verlaten. Tevens heeft hij eene proclamatie aan zijne wapenbroeders gerigt, waarin de volgende zinsneden opmerkelijk zijn: » Het Italiaansche volk is zijn eigen meester; het wil met de andere volken gaarne in broederlijke betrekking staan, maar het wil fier en met opgeheven hoofd voorwaarts treden; het wil zich niet vernederen door te bedelen om de vrijheid; het wil zich niet laten leiden door lieden met een hart van slijk.

» De Voorzienigheid heeft aan Italie Victor Emanuel geschonken. Ieder Italiaan behoort zich bij hem te scharen, zich aan hem aan te sluiten. In bijzijn van den braven Koning behoort men allen twist te smoren; ieder vete ter zijde te stellen.

» Nogmaals roep ik u toe: te wapen! snelt allen, allen te wapen! Indien er niet in Maart 1861 een millioen Italianen onder de wapenen staat, zal men dan mogen uitroepen: arme vrijheid! arm Italie! Doch neen; verre van mij die gedachte, waarvoor ik gruw als voor vergif. De maand Maart 1861, des noods Februarij, zal ons allen op onzen post vinden.

» Italianen van Calatafimi, van Palermo, van den Volturno, van Ancona, van Castelfidardo, van Isernia, en met ons ieder niet laf-hartig noch slaafschgezind inwoner van dit land, wij zullen ons allen rondom den roemrijken krijgsman van Palestro scharen, en aan de instortende dwingelandij den laatsten stoot, den laatsten slag geven.

» Jeugdige vrijwilligers, eerbiedwaardig overschot van tien veldslagen, ontvangt eenen afscheidsgroet van mij. Ik rigt dien uit het diepste van mijn ontroerd gemoed tot u. Thans moet ik mij verwijderen, doch het is voor weinig dagen. Het uur des gevechts zal mij wederom onder u vinden, aan de zijde der krijgsknechten van Italie's vrijheid.

» Binnen kort zullen wij elkander weder ontmoeten om gezamenlijk onze broeders, welke nog onder het juk der buitenlanders zuchten, te bevrijden; weldra zullen wij elkander weder ontmoeten om gezamenlijk nieuwe triomfen te behalen."

— Garibaldi is niet in de beste verstandhouding van Koning Victor Emanuel gescheiden. De Napelsche correspondent van het Parijsche *Journal des Débats* deelt daaromtrent, in een schrijven van den 10den dezer bijzonderheden mede. » Toen Koning Victor Emanuel den 8sten zijnen intogt te Napels gedaan en officiele kennisgeving van den uitslag der volksstemming ontvangen had (zoo leest men daarin), zond Garibaldi hem eenen brief, die een ultimatum zou kunnen worden genoemd. De dictator verlangde daarin, als Zijner Majesteits stedehouder te Napels te blijven met volmagt om de burgerlijke en militaire aangelegenheden te besturen; ook verlangde hij zijdelings, dat de heer Fanti, de minister van oorlog, en de heer Farini, de commissaris voor de Napelsche zaken, uit 's Konings dienst ontslagen wierden.

» De Koning nam den brief aan en zeide glimlagchend: » Garibaldi » heeft zijne kleine grillen en luimen; maar met dat al is hij een groot » man, een kostelijk man;" en hij gaf spoedig schriftelijk antwoord. De Koning zeide daarin, dat hij niet te Napels zou hebben behoeven te komen indien het dictatoriale bestuur er moest voortduren; dat hij zich naar Napels had begeven als constitutioneel koning, om er het constitutionele regeringsstelsel in werking te brengen, en niet om het land onder een exceptioneel bestuur te laten; dat hij bereidwillig was om aan alle wenschen van Garibaldi te voldoen, maar dat hij de eer en regten der kroon moest ophouden.

» De Koning bood hem verder vrijheid aan, om zelf op zijne wijze, en zonder eenige inmenging van den minister van oorlog, een legercorps te vormen.

» Kortom, de Koning schreef hem als een vriend, en als een constitutioneel koning, die aan een vooraf met zijne ministers vastgesteld plan gebonden is. Immers de Koning zelf zou thans liever een ander dan Farini aan het hoofd van het bestuur van Napels plaatsen; doch het is alles te Turyn afgesproken en vastgesteld."

— Te Turyn is berigt ontvangen, dat Garibaldi op het eilandje Caprera is aangekomen.

— In het Napelsche regeringsblad leest men een besluit van Koning Victor Emanuel, van den 6den dezer, waarbij de heer Farini tot Zijner Majesteits stedehouder in Napels benoemd en er met zeer uitgebreide volmagt voorloopig met het bestuur belast is.

In dat blad leest men ook een door den Koning goedgekeurd rapport van den heer Farini, de beginselen aanwijzende waarnaar hij het bestuur denkt te voeren. Zedelijke ontwikkeling der bevolking, en eerbiediging van plaatselijke gebruiken en belangen, zoo ver met Italie's eenheid bestaanbaar is, staan daarin op den voorgrond.

— De officieren van het garnizoen van Capua, welke ten gevolge der capitulatie als krijgsgevangenen naar Piemont zijn gevoerd, zijn aldaar uitgenoodigd om dadelijk de dienst van Koning Frans te verlaten en in het Italiaansche leger over te gaan. Zij hebben, zegt een bij den Parijschen *Constitutionnel* ontvangen schrijven uit Turyn, meerendeels dat aanbod afgewezen en zijn hierdoor in de achting van het publiek gerezen.

CHINA.

Men verzekert, zegt de Parijsche *Patrie*, dat er over Engeland berigten uit China van latere dagteekening dan de bekende depêche van den generaal Grant, zijn ontvangen, volgens welke het vredesverdrag met China den 5den October zou zijn onderteekend. Onder anderen zou dit verdrag bepalen, dat de geallieerden, tot vergoeding der oorlogskosten, eene som van honderd twintig millioen francs zouden ontvangen, en dat deze som dadelijk in baar geld zou worden betaald.

Volgens deze narigten, welke de *Patrie* mededeelt zonder voor de waarheid in te staan, moeten de geallieerde troepen tegen den 15den October begonnen zijn aanstalten te maken om den Peiho te verlaten en naar Shanghai terug te keeren.

NASCHRIFT.

TURYN, 15 November. Het regeringsblad zegt dat de generaal Salzano aan den generaal Fanti de overgave voorgesteld had van tien bataillons jagers en een regement cavallerie, die buiten Gaëta gebleven waren. De generaal Fanti had daarop met eene weigering geantwoord, en ten gevolge van een op den 12den voorgevallen gevecht waren de genoemde troepen in Gaëta binnengerukt. De onzen hadden vervolgens andere positien rondom Gaëta bezet. Het garnizoen van die vesting bestond uit 13 bataillons; maar eene heden aangekomen depêche houdt in, dat twee handelsstoombooten onder Fransche vlag, troepen aan boord hebbende, van Gaëta vertrokken zijn, zoo het scheen naar Civita-Vecchia.

TURYN, 15 November. De *Opinione* berigt dat de Koning van Napels aan den generaal de Goyon en aan den vice-admiraal le Barbier de Tinan het grootkruis der orde van den H. Januarius geschonken heeft.

MARSEILLE, 15 November. Brieven uit Rome van eergisteren melden dat aldaar een Napelsch generaal was aangekomen, die, naar men beweerde, door den Koning afgezonden was om eene wijkplaats te vragen voor een corps van 7000 man.

PARIJS, 16 November. Naar men verzekert heeft de Bank het nemen van een besluit omtrent de verdere verhooging van het disconto tot aanstaanden maandag uitgesteld.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'sGRAVENHAGE, *den 16den November* 1860.

Wij zijn door het Departement van Finantien in de gelegenheid gesteld tot het mededeelen van het *overzigt van de opbrengst der middelen over de maand October 1860, in vergelijking met de raming over dat jaar en de opbrengst van hetzelfde tijdvak van* 1859, alsmede van een *vergelijkend overzigt van Nederlands in-, uit- en doorvoer van eenige der voornaamste handelsartikelen* in de maand September 1859 en 1860. [Zie beide deze stukken aan het slot dezer courant.]

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn voortgezet de beraadslagingen over het wets-ontwerp betreffende de nieuwe regterlijke inrigting.

De behandeling had moeten aanvangen met die over art. 41, luidende:

» De bezoldiging der kantonregters, griffiers en ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten wordt vastgesteld overeenkomstig den staat A, achter deze wet gevoegd.

» De kantonregters en hunne plaatsvervangers brengen voor buitengeregtelijke verrigtingen geene vacatie- of andere loonen in rekening. Alle met dit verbod strijdige verordeningen zijn ingetrokken.

» De ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten hebben aanspraak op vergoeding van reis- en verblijfkosten, op den voet door Ons te bepalen."

waarop de heer Cool als amendement had voorgesteld om de laatste alinea aldus te doen aanvangen:

» De kantonregters en hunne plaatsvervangers" enz. De Vergadering heeft beslist om dat artikel eerst te behandelen na de afdoening van al de artikelen tot de eerste paragraaph van de 2de afdeeling behoorende.

De beraadslaging werd alstoen geopend over de artt. 42, 43 en 44 te gelijk; deze artikelen luidden aldus:

» Art. 42. De kantonregters nemen in burgerlijke zaken kennis,

zonder hooger beroep, indien de vordering niet meer beloopt dan vijf en zeventig gulden, en behoudens hooger beroep, indien zij niet meer bedraagt dan drie honderd gulden:

» 1°. van alle persoonlijke vorderingen, ook dan wanneer bij eene vordering tot betaling van interesten eener inschuld, deze meer dan drie honderd gulden bedraagt;

» 2°. van alle vorderingen tot betaling van grondrenten, tienden, erfpachten en andere schuldpligtigheden van dien aard;

» 3°. van alle vorderingen tot opeisching van roerende zaken."

» Art. 43. De bevoegdheid des kantonregters houdt op:

» 1°. wanneer bij verwering tegen eene der vorderingen, in het voorgaande artikel omschreven, de regtstitel wordt betwist, met het gevolg, dat het geschil loopt over eene waarde, drie honderd gulden te boven gaande;

» 2°. wanneer eene der vorderingen, in het voorgaand artikel omschreven, een gedeelte betreft, hetzij van eene grootere geldsom, hetzij van eene algemeenheid van roerende zaken, en de regtstitel wordt betwist, met het gevolg, dat het geschil loopt over eene waarde, drie honderd gulden te boven gaande."

» Art. 44. Hooger beroep wordt toegelaten, wanneer bij verwering tegen vorderingen, in het voorgaande artikel bedoeld, de regtstitel wordt betwist, met het gevolg, dat het geschil loopt over eene waarde van niet meer dan drie honderd gulden, maar meer dan vijf en zeventig gulden."

De heer Heemskerk Azn. stelde voor deze drie artikelen te vervangen door het volgende:

» In burgerlijke zaken nemen de kantonregters kennis:

1°. van alle zuiver persoonlijke vorderingen, waarvan het onderwerp de som van f 200 in hoofdsom niet te boven gaat;

2°. van alle vorderingen tot opeisching van roerend goed, indien bij de dagvaarding eene som van niet meer dan f 200 wordt uitgedrukt, waarmede de vordering kan worden gekweten;

3°. van alle vorderingen, de som van f 200 niet te boven gaande, tot betaling van renten, huren en pachten, ook dan wanneer de geheele rente, huur of pacht of de hoofdsom der rente meer dan die som bedraagt.

» De verweerder die zich op eenen schriftelijken titel beroept, betreffende eene som van f 200 te boven gaande rente, huur, pacht of hoofdsom, kan de verwijzing der zaak naar de arrondissements-regtbank vorderen; voor deze wordt alsdan, zonder nieuwe dagvaarding, voortgeprocedeerd.

» Van het vonnis, waarbij deze verwijzing wordt toegestaan of ontzegd, is geen hooger beroep.

» Van alle andere vonnissen der kantonregters, in dit artikel vermeld, is hooger beroep toegelaten, behalve wanneer het gevorderde de som van f 50 niet te boven gaat, of in het onder n°. 2 vermelde geval op een die som niet te boven gaand bedrag bij dagvaarding is gewaardeerd."

De heer Heemskerk Az., dit voorstel toelichtende, zeide bezwaar te hebben in het voorstel der Regering omtrent de uitbreiding der regtsmagt van den kantonregter, uit een grondwettig oogpunt, meenende hij dat door het wets-ontwerp de regtbank niet meer de gewone regter zou wezen, gelijk zijns inziens de Grondwet bedoelde. Daarenboven was het voorstel niet in het belang der justiciabelen. Vooral zou nadeel voortspruiten uit de omstandigheid, dat er nog vele kantonregters zijn, die niet gezegd konden worden de vereischten te bezitten om met goed gevolg de hun opgelegde uitgebreider taak te volvoeren. Ten tweede zou het stelsel der Regering niet medewerken om middenpunten daar te stellen voor de vorming eener goede balie. Ten derde zou daarvan niet goedkooper noch deugdelijker regt te verwachten zijn, in vergelijking genomen de appellen die nu, volgens de geregtelijke statistiek, reeds bij de bestaande orde van zaken ingesteld worden. Verder moest men in aanmerking nemen dat in sommige kantons reeds zeer vele werkzaamheden onder de tegenwoordige inrigting zijn af te doen, ten gevolge waarvan bezwaarlijk, zonder moeijelijkheden te veroorzaken, meer arbeid zou zijn op te leggen: terwijl die vermeerdering strekken zou om den arbeid van de regtbanken te verminderen, sommige waarvan in burgerlijke zaken al zeer weinig te doen hebben. Met betrekking tot hetgeen te dezen opzigte in het buitenland geschiedde, herinnerde hij dat onder anderen in Rhijn-Pruissen, na eene ondervinding van 20 jaren, de eerst uitgebreide competentie der vredegeregten later was ingekrompen. Hierna lichtte hij den zin en de bedoeling van zijn amendement toe. Daarmede vervielen vele onnoodige bijzonderheden in de artt. 42, 43 en 44 van het wets-ontwerp opgenomen, en daarbij werd duidelijk en eenvoudig aangegeven, waarover en tot welk bedrag de kantonregter kan beslissen.

De heer van Eck schetste in korte trekken waarin het stelsel der Regering bestond, en uit welk oogpunt de kantonregter, bij deze wet bedoeld, moest worden beschouwd. Hij bestreed daarop het amendement van den heer Heemskerk Azn., alsmede de door dezen uit een grondwettig oogpunt tegen het regeringsvoorstel ingebragte bedenkingen. Ook kon hij niet toegeven dat het voorstel der Regering niet in het belang der justiciabelen zou wezen; hij voor zich had gewenscht dat men verder ware gegaan en de competentie van den kantonregter hadde uitgebreid tot zaken van de waarde van f 500, en zulks ter vermijding van aanzienlijke kosten bij de behandeling van soortgelijke regtsgedingen door de arrondissements-regtbanken. Ook bij zulke kleine gedingen zou nu de regter in de buurt zijn. Hij was het intusschen eens met het gevoelen dat men de regtskennis niet veronachtzamen en voor eene goede balie zorgen moest, maar dit werd niet bij het voorstel over het hoofd gezien, en men mogt in dit opzigt niet te ver gaan: de balie was voor het algemeen, en niet omgekeerd. Te dezen aanzien verzette hij zich tegen de gevoelens, geopenbaard in een bij de Kamer ingekomen adres van advocaten te Maastricht, door den vorigen spreker mede aangehaald. Verder trad hij in eenige beschouwingen over de vraag, in hoe ver er reden was om meer vertrouwen te stellen in de uitspraken der kantonregters, wanneer hunne magt eenigzins meer wierd uitgebreid, hetgeen hij voor zich ontkennend beantwoordde; later, bij eene aanvulling der wet, hoopte hij dat de regterlijke magt ingekrompen en aan de overblijvenden ruimer bezoldiging toegekend zou zou worden; geloovende hij eindelijk dat, bij de aanneming van het stelsel der Regering en eene betere inrigting der kantongeregten, ook op het platteland zich advocaten zouden vestigen, waarvan hij goede gevolgen wachtte. Met betrekking tot den inhoud van het in behandeling zijnde amendement gaf hij de redenen op, die hem zouden wederhouden het goed te keuren. Het stelsel der Regering kwam hem daarentegen aannemenswaardig voor.

De heer Poortman meende dat de toestand van den kantonregter steeds exceptioneel zoude zijn; uitbreiding mogt men niet toestaan, tenzij men deugdelijke waarborgen had dat goed regt zou worden gesproken binnen den door de Regering voorgestelden werkkring van den kantonregter. En die waarborgen zag hij niet, gelijk hij in eenige bijzonderheden naging, naar aanleiding van het deswege aangevoerde in de gewisselde stukken. Op het voorbeeld van andere landen kon men hier niet genoegzaam staat maken, aangezien de omstandigheden aldaar anders waren. Ook de gevolgtrekkingen uit de geregtelijke statistiek waren zijns inziens onjuist, vooral met betrekking tot de ingestelde appellen tegen uitspraken van de kantongeregten. De Regering verwachtte dat ervaren mannen voortaan naar deze betrekking zouden dingen, in verband met eene betere regeling van het hooger onderwijs en door de voorgestelde verheffing van den kantonregter. Die betere regeling zou echter zijns inziens niet medebrengen dat de jongelieden ook met de noodige ervaring zouden toegerust zijn. Het beroep op de verheffing van het ambt was reeds vervallen door de aanneming van een amendement op een vroeger artikel, terwijl de karigheid der bezoldiging velen zal afschrikken, naar dit ambt te staan. De instelling zelve duidde aan dat de kantonregter op den laagsten trap van jurisdictie stond. Nam men het voorstel der Regering aan, dan zou men in beginsel een onregt vaststellen jegens het grootste deel der maatschappij.

De heer Olivier vroeg een paar inlichtingen omtrent het amendement. De ineensmelting der drie artikelen tot een enkel deed hem leed. Het derde voorstel vorderde voor hem opheldering, vooral met betrekking tot de woorden *rente* en *pacht*, of hieronder *grondrente* en *erfpacht* moest verstaan worden. Verder wilde hij weten, of alleen een *schriftelijke* en ook niet een *mondelinge* titel gelden kon. In de praktijk zou, meende hij, ook de uitvoering van het voorstel moeijelijkheden opleveren; wierden die bezwaren voor hem niet opgelost, hij zou zich daartegen moeten verklaren.

De Minister van Justitie bestreed den tegenstand tegen de uitbreiding van de regtsmagt van den kantonregter in het algemeen. Men moest het omtrent het beginsel eens zijn, of men de regtspraak van den alleenregter wilde of niet. Hij voor zich erkende dit beginsel, omdat men voor de justiciabelen een regter moest hebben meer in hunne nabijheid dan de collegiale regter, en omdat men door den alleenregter spoediger en op eenvoudiger wijze regt in kleine zaken bekomen zou. Omtrent het eerste punt was men het met elkander eens: omtrent het tweede punt bestond verschil van gevoelen aangaande de grens te stellen voor de waarde der aan de behandeling van den kantonregter op te dragen zaken. Hij had de grens van f 300 gesteld en wel hoofdzakelijk hierom, omdat de waarde van de vordering in verhouding stond tot de kosten der behandeling voor de regtbank. Wilde men dat criterium niet, dan zou men de grens moeten zoeken in het meerder of minder gewigt der zaken; en deze was niet te vinden, daar de gewigtigste gedingen konden betreffen onderwerpen van zeer weinige waarde. De tegenstand tegen de uitbreiding van de competentie van den kantonregter uit een grondwettig oogpunt kwam hem ongegrond voor, daar het aangehaalde wetsartikel eene andere zaak betrof. Nopens de zaakwaarnemerij verklaarde hij het eens te zijn met de hieromtrent geopenbaarde gevoelens; maar hij geloofde niet dat zij zou toenemen indien men de competentie van den kantonregter uitbreidde; in de groote centrums der bevolking zou het mogelijk zijn dat bezwaar van de zaakwaarnemerij weg te nemen. De geregtelijke statistiek leverde wel geene absolute resultaten op omtrent de deugdelijkheid der regtspraak van den kantonregter; maar die uitkomsten waren toch van dien aard dat de verhouding ten opzigte van de appellen niet ongunstig was. Veelal was berust in die uitspraken van den kantonregter omdat men vreesde voor de hooge kosten van appèl bij eene regtbank. In die erkenning lag juist het bewijs dat de door hem getrokken grens de juiste was. Men had aangetoond dat in sommige kantons door deze uitbreiding zich te veel zaken zouden ophoopen; dit was het gevolg eener verkeerde territoriale indeeling; en daarin moest voorzien worden; die omstandigheid kon echter niet gelden tegen zijn voorstel. Met betrekking tot de buitenlandsche wetgeving ten aanzien van de uitbreiding van den kantonregter, had hij alleen willen aantoonen, dat de instelling van den vrederegter langzamerhand was uitgebreid; was dit niet in die mate als bij ons geschied, de reden was daarin te zoeken, dat geene voldoende waarborgen voor eene goede regtspraak gegeven waren; hier te lande wel, en deze zouden door het wets-ontwerp versterkt worden. Elk bezwaar dat nu tegen de uitbreiding werd aangevoerd, gold ook ten aanzien van de bestaande inrigting, en dat betrof meer het beginsel van het alleenregterschap zelf dan de toepassing. Hij vergeleek vervolgens het amendement met het Regeringsvoorstel. Vooreerst zag hij tusschen beide een verschil van redactie in de uitdrukking *persoonlijke vorderingen*, waarbij de voorsteller van *zuiver persoonlijke vorderingen* had gevraagd;

Ten tweede liet de voorsteller weg wat in art. 42 n°. 1 van het wets-ontwerp stond; wel werd in het voorstel van *renten* gesproken, maar niet van welke. Over dat bezwaar alsmede over het woord *pacht* had de heer Olivier zich uitgelaten. Daarbij bleef bij sommige uitdrukkingen zoo veel twijfel over, dat dezelfde onzekerheid als thans met betrekking tot art. 38, n°. 2, der Regterlijke Organisatie zou blijven bestaan. Verder deed hij uitkomen welk verschil er bestond tusschen het regeringsvoorstel en het amendement ten aanzien van vorderingen betreffende roerende en onroerende zaken, zullende de eischer niet zelden gedwongen worden een anderen weg in te slaan dan hij voor zich wenschelijk zou achten. Eindelijk loste het amendement vele questien niet op die uit de bestaande inrigting voortvloeiden. Deze en andere bedenkingen met betrekking tot moeijelijkheden uit de toepassing van het in het amendement opgesloten beginsel voortvloeijende, deden hem besluiten de Kamer aan te raden het amendement niet aan te nemen. Alleen moest men beslissen over het maximum van de competentie van den kantonregter, hopende hij dat men verder de artikelen van het wetsontwerp de bepalingen inhoudende tot uitoefening van die competentie, zou aannemen.

De heer Poortman wedersprak nog den Minister. Vooral verzette hij zich tegen het denkbeeld van het stellen van de grens van f 200 op de gronden die de Minister had bijgebragt. Dikwijls was het velen te doen om de uitspraak in eene regtsquaestie, waarbij de vordering in geldswaarde slechts gering was. Daarenboven wanneer de grens gezocht moest worden in de kosten der behandeling bij eene regtbank, dan geloofde hij dat er middelen waren om de kosten te verminderen. Hij eindigde met te verklaren dat de redevoering van den Minister hem niet overtuigd had dat hij dwaalde.

De heer Heemskerk Azn. wedersprak ook den Minister met betrek-

king tot het grondwettig bezwaar. Ten aanzien van de door den Minister gestelde grens bleef hem die van f 300 te hoog voorkomen, zijnde hij niet overtuigd dat deze grens bijna gelijk zou wezen met die van f 200 in verhouding tot de vermindering der waarde van het geld. De grens van f 300 in verband met de vergelijking van kosten eener procedure bij de regtbank, kon, zijns inziens, niet opgaan, omdat de tariven van kosten dan als te hoog aan te merken waren en behoorden te worden herzien. Het middel van herstel omtrent de zaakwaarnemerij door den Minister aangevoerd, door de aanstelling van agréés moest hij bepaaldelijk afkeuren, zijnde men daarvan ook in Frankrijk teruggekomen. Hem was ook niet opgelost de bedenking omtrent de ophooping van werkzaamheden in sommige kantons. Verder beantwoordde hij den Minister omtrent hetgeen te dezen opzigte in het buitenland plaats had. Na nog eenige bijzonderheden te hebben opgenomen, ging hij over tot de behandeling van de tegen zijn amendement ingebragte bezwaren, en om een bewijs te geven van zijne zucht om het gemeen overleg te bevorderen, wijzigde hij zijn voorstel in dezen zin, dat de 5de en 6de zinsneden, beginnende met de woorden: » De verweerder" enz. en » van het vonnis" enz., zouden vervallen, en de slotzin aldus zou aanvangen » in alle zaken, in dit artikel vermeld" enz. Daarbij zouden dan de artt. 43 en 44 van het wets-ontwerp blijven met die uitzondering dat de daarin voorkomende bepalingen van f 300 en f 75 zouden veranderd worden in f 200 en f 50. Het overige deel van zijn voorstel meende hij dat aldus blijven moest, als door hem aanvankelijk was gesteld, wederleggende hij daarbij wat tegen hem was aangevoerd omtrent de uitdrukkingen *zuiver persoonlijke vorderingen*, *renten en pachten*.

De heer de Brauw zeide niet overtuigd te zijn van de deugdelijkheid van het voorstel omtrent de uitbreiding der competentie van den kantonregter. De gestelde grens van f 300 om de meerdere of mindere kostbaarheid der behandeling bij de regtbanken kwam hem onjuist voor; deze moest gezocht worden in de transactien die in kleine zaken het menigvuldigst waren; en men moest den regtzoekende brengen bij den regter waar deze het menigvuldigste voorkwamen. Hij had wel bezwaar tegen het regeringsvoorstel maar dit betrof alleen de gestelde grens; tegen het voorgestelde amendement had hij ook bedenking, en wel daarom, omdat daarbij de competentie in al haren omvang behandeld werd. Beter oordeelde hij het den tekst van het wets-ontwerp te laten bestaan, en alleen de grens te verlagen. Om die reden stelt hij voor om in de artt. 42, 43, 44 de woorden f 300 telkens te veranderen in f 200 en in artt. 42 en 44 de uitdrukking f 75 te veranderen in f 50.

De heer Wintgens kwam op tegen de juistheid van sommige bepalingen, in art. 42 voorkomende vooral met betrekking tot de grondrente.

De Minister van Justitie beantwoordde nog de opmerkingen van den heer Poortman, met betrekking tot de hier te stellen grens van competentie, in verband met de meerdere of mindere vereenvoudiging der procedure bij de regtbanken. Zijn voorstel, geloofde hij, zou er toe moeten leiden om spoediger en goedkooper regt te bekomen, daar, naar hij meende, de minste zaken in twee instantien zouden behandeld worden. Verder beantwoordde hij het door den heer Heemskerk Azn. gezegde nopens de verbetering van de vertegenwoordiging van partijen bij de kantongeregten, die ook hij wenschelijk achtte, maar die later kon geschieden: en over de meerdere of mindere uitbreiding van het getal der kantons bij eene herziening, die niet zoo zeker was. Over de bijzonderheden zou hij verder niet uitweiden, daar de Kamer door zijn voorstel en de beide voorgestelde amendementen gelegenheid had tusschen de beide stelsels te kiezen.

De heer Wintgens voerde nog het woord, en meende nog te kunnen volhouden wat hij omtrent de bepaling der grondrente had in het midden gebragt, meenende hij dat daaruit moeijelijkheden zouden ontstaan.

De Minister van Justitie deed uitkomen dat het bezwaar van den heer Wintgens voortsproot uit eene verkeerde opvatting van art. 42.

Hierna werden de beraadslagingen gesloten, en de wijzigingen op art. 42 voorgedragen in stemming gebragt.

De wijziging van den heer Heemskerk Az. werd met 53 tegen 13 stemmen verworpen.

De wijziging van den heer de Brauw werd met 34 tegen 33 stemmen verworpen.

Art. 42 werd daarop zonder hoofdelijke stemming aangenomen, zijnde daarmede de amendementen op art. 43 en 44 vervallen.

De Minister van Justitie veranderde in art. 43, in de beide nommers de woorden *eene waarde* in eene *onbepaalde waarde of eene waarde*.

De art. 41 en 45 werden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Op art. 46, luidende:

» De kantonregters nemen kennis van de vorderingen tot ontbinding van huur, en dien ten gevolge tot ontruiming van onroerende goederen, zonder hooger beroep, indien de huurprijs over den tijd gedurende welken de overeenkomst nog zou moeten werken, niet meer bedraagt dan vijf en zeventig gulden, en behoudens hooger beroep, indien de huurprijs, over dienzelfden tijd berekend, niet meer bedraagt dan drie honderd gulden," — stelde de heer Heemskerk voor, om in de plaats van de woorden: » over den tijd, gedurende welken de overeenkomst nog zou moeen werken", te lezen de woorden: » over een jaar berekend". Bij zijne toelichting verklaarde hij dit voorstel te doen ter tegemoetkoming aan een bezwaar in het eindverslag opgegeven.

De Minister van Justitie gaf kortelijk de redenen op die hem hadden weerhouden aan het verlangen in het eindverslag uitgedrukt te voldoen.

De wijziging van den heer Heemskerk Az. werd daarop in stemming gebragt en met 51 tegen 16 stemmen verworpen en art. 46 zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Op art. 47, luidende:

» Behoudens hooger beroep, nemen de kantonregters kennis van alle vorderingen:

» 1°. tot ontruiming van onroerende goederen, op grond van het niet bestaan van huur of het eindigen van den huurtijd;

» 2°. wegens bezitregt.

» De bevoegdheid van den kantonregter houdt op, wanneer bij regtsvorderingen, onder n°. 1 van dit artikel bedoeld, de verweerder zich beroept op een regtstitel, aanleiding gevende tot een geschil, over eene waarde van meer dan drie honderd gulden loopende." stelde de heer Heemskerk Az. als wijziging voor om dit artikel aldus te veranderen dat de woorden *wegens bezitregt* zouden vervallen, en de woorden *onder n°. 1 van* voorkomende in de laatste alinea te veranderen in *in*.

Bij de toelichting deed de voorsteller uitkomen welke waarde men er aan moest hechten om de hier bedoelde zaken niet door een kantonregter te doen beslissen.

De heer Olivier deed uitkomen dat de quaestie van bezitregt niet zoo moeijelijk was als men wel dacht: hij deed den aard van dat regt in bijzonderheden uitkomen; vroeger wist men bezit van eigendom niet te scheiden, en daardoor ontstonden vele moeijelijkheden. De kantonregter had alleen het feit te beslissen; de zaak zelve werd niet gepraejudicieerd, bij appèl was niet te vreezen dat er veel misbruik van zou gemaakt worden. Vroeger was het denkbeeld omtrent dit regt verward; hij voor zich had geen bezwaar om de behandeling der zaak aan den kantonregter op te dragen.

De heer Luyben kwam terug op zijne beschouwingen gisteren omtrent dit punt voorgedragen. Hij kon in geenen deele in de gevoelens dienaangaande door den vorigen spreker voorgedragen deelen. De zaak van het bezitregt was van te hoog gewigt om die aan een kantonregter op te dragen. De ondervinding had geleerd in hoe ver de behandeling van dergelijke zaken moeijelijkheden opleverde.

De heer Strens verklaarde zich tegen het voorgestelde amendement. Hij juichte zeer het denkbeeld toe om de behandeling der possessoire actien weder tot de kantongeregten te brengen. Dwaling achtte hij het te zijn dat die behandeling te moeijelijk zou wezen met betrekking tot de feiten; de kantonregter was daartoe zeer geëigend; had hij het regtspunt naar sommiger oordeel niet goed beslist, het appèl zou dit kunnen beslissen. In den loop zijner rede deed hij uitkomen welke moeijelijkheden ontstonden uit de tegenwoordige orde van zaken bij de opdragt aan de regtbanken, moeijelijkheden van dien aard dat zij met eene regtsweigering gelijk gesteld konden worden.

De heer Luyben beantwoordde den heer Strens, en zeide te kunnen toegeven dat de beslissing der possessoire actien met betrekking tot het feitelijke niet moeijelijk zou wezen. In het appèl zag hij geen voldoend correctief om misslagen in eersten aanleg begaan te verbeteren. Meer waarborg was in eene goed geregelde eerste instantie gelegen, en deze was hier niet goed geregeld.

De Minister van Justitie zeide geheel te kunnen instemmen met de gevoelens door de heeren Olivier en Strens geuit. Den aard der possessoire actien vond hij juist uitgedrukt in een verslag op het wetsontwerp van den Minister van Rosenthal. De feitelijke beslissing was niet moeijelijk, zijnde reeds in 1790 in Frankrijk die opdragt aan de vrederegters verleend. Hij herinnerde wat met betrekking daaromtrent aldaar plaats vond, en hoe weinig appellen op het groot aantal actien zich opdeden. Wel verre dat aldaar de aandrang zou bestaan om de possessoire actien naar de regtbanken over te brengen, meende hij uit het aangevoerde het tegendeel te mogen beweren.

De heer Heemskerk Azn. voerde nog kortelijk het woord, waarna gestemd werd over de wijziging van den heer Heemskerk Azn., die met 52 tegen 11 stemmen verworpen werd.

Artikel 47 werd daarop zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

De beraadslaging zal op morgen worden voortgezet.

Zijner Majesteits fregat met stoomvermogen *de Admiraal van Wassenaar*, onder bevel van den kapitein ter zee R. van Voss, is den 15den dezer te Plymouth aangekomen. Aan boord van dien bodem was alles wel.

Wij ontleenen nog aan de *Javasche Couranten* onderstaand overzigt van de verrigtingen der ingenieurs van het mijnwezen:

Sumatra's Westkust. — Padangsche bovenlanden. Het tracé voor den weg van Timboelon naar den Ombilin was op het einde der maand Junij nog niet voltooid. Vlak bij boekit Tembaga moest een gedeelte in harde rots worden aangelegd, hetgeen het gebruik van buskruid noodzakelijk maakte en nog al oponthoud gaf.

Het onderzoek naar de kolen, vroeger bij den aanleg van dit tracé gevonden, werd tijdelijk gestaakt. In de schaft, die voor dit onderzoek werd gezonken, was de aandrang van water te sterk, om dien met de voorhanden middelen te kunnen bedwingen.

De ingenieur der 3de klasse P. van Dijk bezocht gedurende de maand Junij de vindplaats van bruinkool nabij Singkarah, van wier aanwezen hem in de maand Mei berigt was gegeven. Niet ver van de kampong Tjikala en nabij den weg van Singkarah naar Soelit Ajer, komt in een klein uitgespoeld ravijntje of geul de koollaag aan den dag. Deze geul is gerigt van Oost naar West, de koollaag volgens ongeveer 50° met 40 à 45° helling naar het Z. O. Zij rust op klei en wordt door een trachitisch conglomeraat gedekt. Hare zwaarte heeft nog niet bepaald kunnen worden; zij levert deels brokkige kool, glinsterende van de witte kristallen, die alle breukvlakken opvullen, en bitumineus hout, dat de dradige houtstructuur nog in hooge mate vertoont. Deze bruinkool kwam den ingenieur van Dijk geschikt voor tot aluinbereiding.

Verder hield genoemde ingenieur zich onledig met het doen van eenige smeltproeven met den erts van Timboelon.

Wester-afdeeling van Borneo. — Op de plaats in het gebied van Lioeliantoe, waar in de maand Junij sporen van gedegen koper waren gevonden, werd door den ingenieur der 2de klasse R. Everwijn bij een nader onderzoek niets belangrijks ontdekt.

Te Salothong werd de dwarsgang op 15 Nederlandsche el beneden de de oppervlakte gedurende de maand Julij voortgezet, doch toen men, op den afstand van 14 Nederlandsche el van den put gevorderd, niet dan eene onbeduidende hoeveelheid kopererts had gevonden, deed de ingenieur Everwijn den 8sten Julij de werkzaamheden aldaar staken.

Den 9den begaf hij zich naar het riviertje Dajak en maakte terstond een aanvang met het oprigten van de noodige tijdelijke woningen en werkloodsen, en met het verzamelen van materialen voor het zinken van een put.

Eiland Banka. — In het district Blinjoe zette het werkvolk het kappen en het onderzoek met den tsjam aan Ajer Bena gedurende de maand Junij voort, zonder dat eene tinertslaag werd gevonden. Eenige onderzoekingen in het benedengedeelte dezer vallei en in het terrein van de soengei Madoelang leverden evenzeer negative resultaten op; hetzelfde gold voor een onderzoek met den tsjam in Ajer Doekoh.

Daarna werd overgegaan tot het kappen naar soengei Tengkalat, waar men met den tsjam wel is waar eene ertslaag constateerde, doch waarschijnlijk niet rijk genoeg om voorcerst in aanmerking te komen tot ontginning.

Een gedeelte van het werkvolk begon met het schoonkappen van een der hoogste punten van goenoeng Tjoendong, ten einde aldaar peilingen te kunnen verrigten.

In het laatst der maand Julij werden reeds vroeger aangevangen onderzoekingen in de soengei Semidang voortgezet. Aanvankelijk werd eene ertslaag aangetroffen, maar te arm voor ontginning.

Den 30sten Julij kwam de voorman H. J. Koullen, die tijdelijk van de gouvernements-kolenmijn Oranje-Nassau in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo naar Banka was overgeplaatst, te Blinjoe aan.

In het district Soengeiliat zette het werkvolk het onderzoek voort der valleijen welke de Dienlang-rivier vormen. In al die valleitjes werd tinerts gevonden, doch slechts in weinig uitgestrekte plekken. De adspirant-ingenieur P. H. van Diest deed in de maand Junij een geologischen togt naar het Marasgebergte. Hij bevond dit te bestaan uit een zandsteen, die aan den voet overgaat in conglomeraat, kleizandsteen en voornamelijk door ijzeroxyde gekleurde kleisteenlagen; aan de N. W. zijde bij den vervallen pankal Tenam vindt men tusschen laatstgenoemde gesteenten een donkerblaauw leischiefer, welke slechts eene zwaarte heeft van 20 Ned. el.

Gedurende de maand Julij bragt de adspirant-ingenieur van Diest eenige opmetingen ten einde in de mijnstreken Lampor en Pedoekan, en in het oostelijk gedeelte van Mapor.

Verder werden de riviertjes Toetoet en Remoedang onderzocht; in het eerste werd slechts weinig, in het andere over eene uitgestrektheid van ruim 600 Ned. el, rijke en regelmatig verspreide stroomtinerts aangetroffen. Ten einde de waarde dezer laag te leeren kennen, werd op het einde der maand aangevangen, aldaar een put te graven.

Bureau van het mijnwezen te Buitenzorg. — Den 26sten Augustus kwam de Europesche korporaal A. J. Thiry, bij gouvernements besluit ter beschikking van het mijnwezen gesteld, te Buitenzorg aan en werd daar voorloopig werkzaam gesteld.

WATERHOOGTEN IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
15	Boven-Rhijn	*Keulen*,	+ 37.97	+ 2.12	8 ure	"	0.02
15	Waal	*Nijmegen*,	+ 8.35	+ 2.13	8 "	"	0.04
15	Neder-Rhijn	*Arnhem*,	+ 8.45	+ 1.54	8 "	"	"
15	Geldersche IJssel	*Westervoort*,	+ 8.97	+ 1.60	8 "	"	0.02
14		*Maastricht*, (brug)	+ 42.79	+ 0.59	8 "	"	"
14	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.24	"	8 "	"	0.02
15		*Grave*,	+ 6.16	+ 1.30	8 "	"	0.03
15	Nieuwe-Maas	*Brielle*, H. W.	+ 1.29	"	4 u. 0 m.	0.11	"
		L. W.	− 0.54	"	1 u. 0 m.	"	0.08

Met de twee vorige nommers der *Staats-courant* zijn verzonden vel 43—51 van het Bijblad II en vel 98 en 99 der Bijlagen.

ADVERTENTIEN

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** De Minister van Binnenlandsche Zaken brengt ter kennis van het Publiek, dat bij den Boekhandelaar *G. J. Mingelen*, Firma *van Weelden en Mingelen*, te 's Gravenhage, en door diens tusschenkomst in de voornaamste gemeenten des Rijks, tegen den prijs van een gulden (f 1) het Exemplaar, is verkrijgbaar gesteld het werk, getiteld: „*Verslag aan Zijne Majesteit den Koning, uitgebragt door de Commissie tot onderzoek omtrent de droogmaking der plassen beoosten de Vecht, ingesteld bij 's Konings besluit van* 1 *Junij* 1858", met daarbij behoorende Kaart in kleurdruk.

's Gravenhage, den 7den November 1860.

S. van Heemstra.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine brengt ter kennis van de belanghebbenden dat gedurende de maanden *October*, *November* en *December* 1860, ten Kantore van de Betaalmeesters in de arrondissementen, dagelijks (Zon- en feestdagen uitgezonderd), de voldoening zal geschieden der Gagementen ten laste van den Staat over het 4*de quartaal dezes jaars*; wordende hiermede alléén bedoeld de tijdelijke pensioenen, welke door het *Departement van Marine* worden voldaan.

's Gravenhage, den 29sten September 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN SCHEEPVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat tot betere verkenning van het eiland *Schokland*, in het laatst dezer of in het begin der volgende maand, op de noordpunt van dat eiland een *klein licht* zal worden ontstoken, hetwelk van zonsondergang tot zonsopgang brandende zal worden gehouden.

Van den dag der ontsteking als ook van de rigting van het licht zal nader mededeeling worden gedaan.

's Gravenhage, den 6den November 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

ENGELAND.

Nieuw licht nabij de Varne-droogte (*Varne Shoal*). — *Straat van Dover.*

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebben, als een vervolg van het *Berigt aan Zeevarenden*, voorkomende in de *Staats-courant* van den 8sten en 9den *April dezes jaars* dat, blijkens bekendmaking van het *Trinity House* te *Londen*, een *lichtschip* geplaatst is nabij het *Westeinde* van de *Varne-droogte* (*Varne Shoal*) en daarop alsnu een *vast draaijend rood licht* ontstoken is, 38 Engelsche voeten boven het zeevlak verheven, hetwelk voortaan zal branden van zonsondergang tot zonsopgang.

Des daags wordt een *bal* aan den top van den mast vertoond.

Het lichtschip ligt in 16 vademen met laag water springtij, op de navolgende kompaspeilingen en afstanden, als:

de Dungenese lichttoren	W. t. N. 1/4 N.	*afstand*	11 3/4	*Eng. mijl.*	
„ *Folkstone-kerk*	Noord (*Westelijk*)	„	9	„	„
„ *hooge lichttoren van Zuid-Voorland*	N. O. 3/4 N.	„	12 1/8	„	„
„ *N. O. Varneboei*	N. O. t. O. 1/2 O.	„	5	„	„
„ *lichttoren van Kaap Grisnez*	Z. O. 1/3 O.	„	12 1/2	„	„

Verder wordt ter kennis van Zeevarenden gebragt, dat de *Roode bakenboei*, welke vroeger nabij het *Varne sand* gelegen was, *Noord Oostwaarts* is verplaatst geworden en gemerkt „*N. E. Varne*" („*N. O. Varne*"); zij ligt nu in 13 vademen met laag water springtij, op de volgende kompaspeilingen en afstanden, als:

de Dungenese lichttoren	*West* (*Noordelijk*)	*afstand*	16	*mijlen.*	
„ *Folkstone-kerk*	N. W. 3/4 N.	„	8	„	
„ *hooge lichttoren van Zuid-Voorland*	N. N. O.	„	8	„	
„ *lichttoren van Kaap Grisnez*	Z. Z. O. 1/4 O.	„	11 3/4	„	
„ *het Varne-lichtschip*	Z. W. t. W. 1/2 W.	„	5	„	

's Gravenhage, den 20sten October 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

MARINE.

Openbare Verkooping aan 's Rijks Werf te Amsterdam op Woensdag den 28sten November 1860, des voormiddags ten 10 ure, van:

eenige partijen Eiken, Greenen en Dennen Brandhout, Eiken en Dennen Schalen, oude Geweren, Ledergoed, Duigen, Vaatwerk, en meer andere voor 's Rijks dienst afgekeurde artikelen.

Zullende een en ander daags voor de verkooping, des morgens van 9—11 en des namiddags van 2—4 ure, kunnen bezigtigd worden en alsdan ook de verkoopwaarden ter lezing liggen.

Amsterdam, den 15den November 1860.

De Directeur en Kommandant der Marine,
C. J. Berghuis.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Inspecteur in de tweede Inspectie van Fortificatien, of bij zijne afwezigheid de Kapitein-Ingenieur Keiser, in commissie in de stelling bij Heusden, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

het maken van een Verdedigingswerk bij de Hedikhuizensche Nassluis.

Deze Aanbesteding zal geschieden op Woensdag den 5den December 1860, des morgens ten elf ure, in het Logement het Wapen van Amsterdam, bij de Wijksche poort te Heusden, alwaar van 28sten November 1860 het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den vermelden Kapitein-Ingenieur, die op den 4den December 1860, des voormiddags ten elf ure, aanwijzing zal doen op de plaats.

Gedrukte Bestekken zullen van den 28sten November 1860, te Heusden bij den heer O. Hogerzeyl op de Markt, voorwaardelijk verkrijgbaar zijn.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** De Burgemeester, Strandvonder van 's Gravenhage, roept, elk en een iegelijk op, die vermeent geregtigd te zijn tot het provenu van 808 stuks uit zee aangespoelde en verkochte Noordsche deelen, gemerkt L × L.

Scheveningen, den 16den November 1860.

De Burgemeester, Strandvonder voornoemd,
F. G. A. Gevers Deynoot.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Vrijdag 16 November 1860.

Amsterdam.

	pCt.			
Nederl. Werkelijke Schuld.	2 1/2	62 3/4	62 13/16	62 15/16
Dito dito	3	75 1/4	75 1/2	—
Dito dito	4	97 1/2	97 1/2	—
Handel-maatschappij		129 1/4	—	—
Spanje	1 3/4	40 1/16	—	—
Binnenlandsche	3	47 3/8	—	—
Portugal, oude	3	44 5/8	—	—
Rusland, oude	5	101 3/4	—	—
Nieuwe	5	—	—	—
Hope	4	77 1/4	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito, 5de serie	5	—	—	—
Dito, 6de serie	5	98 3/8	—	—
Leening 1860	4 1/2	89 5/8	89 3/4	—
Oostenrijk, Metalliek	5	45 5/8	45 7/8	45 13/16
Dito	2 1/2	24 5/8	24 3/4	—
Zilveren	5	67 1/8	67 1/2	67 1/2
Nationalen	5	52 13/16	53 1/8	53 1/16

Londen, Consols.	93 1/4	Antwerpen, Metalliek.	56 1/8
Spanje	—	Spanje	—
Parijs, Fr. rente	69.80	Weenen, Metalliek.	65.50
Spanje	48 3/8	Wissel Londen.	134.50

OVERZIGT *van de opbrengst der Middelen (hoofdsom en opcenten) over de maand* October, *afzonderlijk en vereenigd met die der vorige maanden van* 1860, *in vergelijking gebragt met de raming van dat jaar en de opbrengst over dezelfde tijdvakken van* 1859.

BENAMING DER MIDDELEN.	Bedrag der raming.	1/12 der raming.	Opbrengst over de maand October 1860.	Opbrengst over de maand October 1859.	10/12 der raming.	Opbrengst over de tien eerste maanden van 1860.	Opbrengst over de tien eerste maanden van 1859.
Directe Belastingen.							
Grondbelasting	f 10,201,300.00	f 850,108.33	f 837,720.665	f 817,465.78	f 8,501,083.30	f 9,055,045.88	f 9,008,211.81
Personeel	6,888,000.00	574,000.00	1,135,795.015	979,704.34	5,740,000.00	5,847,188.445	5,737,051.07
Patenten	2,758,400.00	229,866.67	484,143.705	439,284.66	2,298,666.70	2,306,268.145	2,233,387.665
Regt op de mijnen	1,725.00	143.75	883.95	„	1,437.50	1,352.025	1,730.16
Totaal	f 19,949,925.00	f 1,662,493.75	f 2,458,463.335	f 2,236,454.78	f 16,624,937.50	f 17,209,854.495	f 16,975,380.705
In- en uitgaande regten en scheepvaartregten.							
Regten op den in- en uitvoer	f 3,277,000.00	f 273,083.33	f 389,707.59	f 332,854.74	f 2,730,833.30	f 3,190,436.005	f 2,928,888.165
Scheepvaartregten	750,000.00	62,500.00	68,961.96	71,282.96	625,000.00	741,882.88	608,858.74
Vuur-, ton- en bakengelden	300,000.00	25,000.00	27,456.05	26,473.905	250,000.00	271,299.995	250,960.875
Formaliteit	9,384.00	782.00	1,020.60	983.54	7,820.00	8,940.20	8,438.90
Totaal	f 4,336,384.00	f 361,365.33	f 487,146.20	f 431,595.145	f 3,613,653.30	f 4,212,609.07	f 3,797,146.70
Accijnsen.							
Suiker	f 2,000,000.00	f 166,666.67	f 66,983.665	f 183,081.05	f 1,666,666.70	f 1,534,957.655	f 1,440,578.90
Wijn	1,190,000.00	99,166.66	113,034.465	124,367.07	991,666.60	1,068,456.20	1,030,319.325
Binnenlandsch gedistilleerd	5,450,000.00	454,166.67	522,763.395	481,765.19	4,541,666.70	4,241,424.40	4,231,194.255
Buitenlandsch gedistilleerd	230,000.00	19,166.67	35,703.095	55,904.12	191,666.70	214,463.225	227,824.78
Geslagt	1,270,000.00	105,833.33	167,052.10	167,483.89	1,058,333.30	972,680.595 (*)	1,105,065.16
Zout	2,520,000.00	210,000.00	296,618.495	262,128.15	2,100,000.00	2,023,340.20	1,956,599.765
Zeep	1,225,000.00	102,083.33	100,579.97	107,378.16	1,020,833.30	1,038,140.715	1,131,399.765
Bieren en azijnen	500,000.00	41,666.67	33,888.145	42,321.765	416,666.70	409,681.895	464,736.155
Steenkolen	1,250,000.00	104,166.66	120,008.60	106,369.84	1,041,666.60	1,071,162.14	(†) 897,622.21
Turf	1,640,000.00	136,666.67	23,934.76	36,025.645	1,366,666.70	1,465,994.09	1,370,819.205
Totaal	f 17,275,000.00	f 1,439,583.33	f 1,480,566.78	f 1,566,827.88	f 14,395,833.30	f 14,040,300.615	f 13,857,259.75
Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.							
Belasting	f 244,000.00	f 20,333.33	f 24,017.22	f 18,246.13	f 203,333.30	f 221,946.485	f 200,684.805
Essaailoon en opcenten	1,000.00	83.34	139.615	4.79	833.40	1,516.05	73.44
Totaal	f 245,000.00	f 20,416.67	f 24,156.835	f 18,250.92	f 204,166.70	f 223,462.535	f 200,758.245
Indirecte belastingen.							
Zegelregten	f 2,001,000.00	f 166,750.00	f 194,821.395	f 157,542.935	f 1,667500,.00	f 1,692,888.53	f 1,606,640.73
Registratieregten	6,003,000.00	500,250.00	589,205.08	411,937.635	5,002,500.00	4,978,454.185	4,572,748.815
Hypotheekregten	483,000.00	40,250.00	35,386.41	33,760.41	402,500.00	428,303.52	393,478.115
Successieregten	4,416,000.00	368,000.00	889,171.09	216,496.485	3,680,000.00	3,584,256.935	3,728,110.43
Totaal	f 12,903,000.00	f 1,075,250.00	f 1,708,583.975	f 819,737.415	f 10,752,500.00	f 10,683,903.17	f 10,300,977.49
Posterijen	f 1,800,000.00	f 150,000.00	f 175,022.075	f 170,368.43	f 1,500,000.00	f 1,621,060.48	f 1,561,504.97
Staatsloterij	f 410,000.00	f 34,166.67	„	„	f 341,666.70	f 411,340.00	f 401,841.00
Totaal generaal	f 56,919,309.00	f 4,743,275.75	f 5,933,939.20	f 5,243,234.57	f 47,432,757.50	f 48,405,530.365	f 47,094,868.86

SPLITSING *van de opbrengst der* directe belastingen *over de tien eerste maanden van* 1860.

DIENSTJAREN.	Grondbelasting.	Personeel.	Patenten.	Regt op de mijnen.	Totaal.
1858	699.96	f 53,028.49	11,684.26		f 65,412.71
1859	182,119.95	2,177,478.215	970,717.02		3,330,315.185
1860	8,872,225.97	3,616,681.74	1,323,856.865	1,352.025	13,814,126.60
Totaal	f 9,055,045.88	f 5,847,188.445	f 2,306,268.145	f 1,352.025	f 17,209,854.495

(*) Omtrent het geslagt wordt opgemerkt, dat, ten gevolge der wetten van den 15den Mei 1859 (*Staatsblad* n°. 37) en van den 26sten December daaraanvolgende (*Staatsblad* n°. 150), met 1860 zijn vervallen de 88 opcenten alsmede de 10 per cent collectief zegel, welke vroeger op dat middel werden geheven.

De opgave van 1859 bestaat alzoo:

in hoofdsom ad	f 728,369.87
„ 38 opcenten ad	276,780.55
„ 10°/₀ collectief zegel ad	100,515.04
	f 1,105,665.46

(†) Onder de bedragen voor de steenkolen en den turf zijn behalve de opcenten ook de 10 ten honderd voor het collectief zegel begrepen.

VERGELIJKEND OVERZIGT VAN NEDERLANDS IN- UIT- EN DOORVOER
van eenige der voornaamste handelsartikelen in de maand September 1859 en 1860.

ARTIKELEN.	Maatstaf.	Algemeene invoer. 1859.	Algemeene invoer. 1860.	Invoer tot verbruik. 1859.	Invoer tot verbruik. 1860.	Algemeene uitvoer. 1859.	Algemeene uitvoer. 1860.	Uitvoer uit het vrije verkeer. 1859.	Uitvoer uit het vrije verkeer. 1860.	Doorvoer. 1859.	Doorvoer. 1860.
BOTER, eetbare	ponden	15,538	182,973	11,783	13,528	1,013,997	1,381,428	1,010,192	1,511,653	3,805	169,375
DROOGERIJEN	waarde	478,800	709,037	108,845	310,521	557,251	687,977	48,200	297,287	509,051	390,760
GAREN, van katoen, ongetwijnd en ongeverwd	ponden	1,152,963	1,608,008	581,822	740,301	613,691	855,263	4,130	6,816	609,561	848,447
» » getwijnd of geverwd	id.	206,371	280,831	23,388	36,811	208,843	291,292	22,911	47,259	185,932	244,088
GEDISTILLEERD, op fust	vaten	2,335	1,990	608	516	19,942	19,855	15,734	15,947	4,208	3,888
GRANEN, tarwe	lasten	1,536	1,390	1,598	1,158	634	682	626	450	8	232
» rogge	id.	6,847	8,913	6,758	7,663	396	374	224	255	172	119
» gerst	id.	3,914	5,086	2,890	4,627	2,542	2,109	1,518	1,650	1,024	459
» boekweit	id.	314	538	814	538	8	23	8	23	»	»
» haver	id.	344	180	254	96	393	306	303	272	90	34
» meel	ponden	1,326,746	2,015,009	1,314,948	2,029,015	185,961	68,982	174,161	40,091	11,800	26,841
IJZER, ruw	waarde	837,070	784,277	826,862	780,973	438,754	510,298	428,546	506,294	10,208	4,004
IJZERWERK	id.	256,006	379,844	56,341	100,710	242,739	422,059	45,157	138,003	197,582	284,056
INDIGO	ponden	119,547	152,009	43,194	65,290	73,086	69,520	19,939	22,114	58,147	47,406
KAAS	id.	42,128	58,760	21,972	31,437	3,189,585	3,050,602	3,162,609	3,025,812	26,976	24,790
KATOEN, ongesponnen	id.	1,523,365	2,543,082	1,519,943	2,535,400	1,703,383	1,805,364	1,699,961	1,797,622	3,422	7,682
KOFFIJ	id.	3,060,361	3,489,037	3,029,879	3,476,649	8,622,131	4,083,733	8,585,649	4,071,345	36,482	12,388
MANUFACTUREN, van zijde, katoen, hennep, vlas enz.	waarde	2,352,733	3,028,624	1,396,463	1,819,951	1,716,613	2,290,114	766,287	854,612	950,326	1,435,532
van wolle. Laken	ponden	36,275	47,794	59,902	41,718	5,612	6,581	457	1,261	5,155	5,300
» waarvan de 6 Nederlandsche ellen 1 pond of meer wegen	id.	13,965	31,435	22,231	21,636	17,137	19,170	712	3,405	16,425	10,765
van wolle, waarvan de 6 Nederlandsche ellen minder dan 1 pond wegen	waarde	433,697	497,338	160,075	363,053	160,075	140,272	5,888	2,712	154,187	137,560
OLIE van plat en rond zaad	vaten	8,596	4,890	23	10	15,118	12,592	6,392	7,833	8,726	4,759
RIJST	ponden	1,590,906	1,470,410	1,210,438	1,897,786	1,388,480	920,972	1,238,469	869,101	150,017	51,871
SLAGTVEE, stieren, ossen, koeijen en vaarzen	stuks	1,384	1,129	316	861	7,886	5,324	5,368	5,056	18	268
» schapen	id.	1,282	4,466	1,142	910	33,854	31,631	33,234	28,075	120	3,556
SUIKER, ruwe	ponden	7,254,487	11,827,723	10,672,627	9,934,136	1,473,467	4,040,713	»	667	1,473,467	4,040,046
» geraffineerde	id.	56,654	21,352	133	40	5,698,037	6,460,059	5,640,071	6,437,396	57,966	22,668
TABAK, in rollen of bladen	id.	1,726,236	2,106,845	1,424,661	889,496	1,682,665	1,426,090	998,203	647,087	684,462	779,008
TIN	id.	281,634	320,729	281,634	320,729	640,761	580,567	640,761	580,567	»	»
WIJN, op fust	vaten	8,796	11,283	6,309	10,219	5,818	6,992	»	»	5,815	6,992
ZAAD (oliezaden)	lasten	6,822	5,292	6,480	4,354	581	1,100	380	221	201	879

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DBUKKERIJ.